

2024, 11(2): 215-222

Tema Editörlerinden...

Triptik: Felsefe-Sanat-İletişim Üzerine

Sorunun en şaşırtıcı yanı, ister inanın ister inanmayın, illa bir yanıt bulmak için sorulmamasıdır. Soru bir yanıtla karşılık bulsa da iyidir, yanıtlanmayıp karşılık bulamasa da... Yanıtsız kalmak soruyu öylece ortadan kaldırmaz. Soru neydi, gibi bir sorunun da yeri geldiğinde sorunun bile unutulabildiğini gösterdiğini sanmayın. Unutmak sadece bir anlığına söz konusudur ve soru sorulduğu unutulmadığı sürece soru ile ilgili hiçbir şey boşa gitmez. Soruya dönüşmeyen cümle neredeyse yoktur. "Her şeyi sorabilirsiniz" bir bakmışsınız "her şeyi düşünebilirsiniz" anlamına gelivermiş. Soruda hâl böyleyken başka bir sorusu olan var mı?

Triptik: Felsefe-Sanat-İletişim, Moment için tam anlamıyla bir soruydu. Bu sorunun akademide nasıl karşılık bulduğunun yanıtı da sayının kendisi oluyor. Çağrı metnimizde dile getirdiğimiz bir dizi soruyla Felsefe-Sanat-İletişim'in birlikteliğinden ve/veya ayrıksılığından hareket ederek bu üç alanın yan yana nasıl düşünülebileceğini sizlerle hep birlikte keşfetmek istemiştik. Disiplinlerarasılık; dile kolay, ifadeye gelince zor mu, değil mi? Bir alanı düşünmek yeterince zorken üç alanı birden ve birlikte düşünmek mümkün olabilir mi, olamaz mı? Bu sorulara bu sayıda çeşitli yanıtlar verildi. Ortaya bir değil; bir dizi triptik çıktı. Herkesin triptiğinin kendine göre oluşu, bizim için öngörülmesi zor kararları almayı gerektirdi. Tema editörleri olarak mümkün olduğunca triptiği "bir köşede unutmayan" çalışmalara ağırlık vermeye çalışarak, panoları bir araya getirmeye çalıştık. Her diziyi bir diğeriyle yer değiştirerek okuyabilir, kendi triptiklerinizi oluşturabilirsiniz, diyelim ve sayıdaki triptiklerin takdimine geçelim:

Fırat Mollaer'in modern düşüncede görselliğin ortaya çıkışını perspektif sanatı ve Machiavelli düşüncesiyle işaretlediği *Visuality in Modern Thought: Machiavelli, Art and Politics* başlıklı çalışması, Machiavelli düşüncesinin perspektif ötesi bir siyaset önerisi sunduğuna dikkati çekiyor.

Emre Sünter'in, *Mikroyosunların Yaşam Dünyası: Problemlerin İcadı ve Sanatsal Keşifler* başlıklı sıra dışı makalesi, okuyucusunu mikroyosun temelli sanat eserleri, bilim-sanat laboratuvarları arasında dolaştırarak

sanatın bu sayıda neden triptiğin merkezinde (ortada) olduğuna çeşitli mikroyosun-sanat projelerini inceleyerek yanıt veriyor.

Sezer Fener'in *Kesintisiz Kesintiye Uğratma Eylemi Olarak Geçici Otonom Sanat* başlıklı çalışması, Birleşik Krallık'ta faaliyet gösteren ve kendilerini yeraltı yaratıcılık festivali olarak tanımlayan *Temporary Autonomous Art* [Geçici Otonom Sanat, TAA] etkinlikleri üzerine estetik performansı, anarşist bir tavırla irdeleme gayesiyle Hakim Bey'in ontolojik anarşizmi, John Holloway'ın çatlak yaratmaya yönelik mikropolitikası, Mihail Bakhtin'in karnavalı, David Graeber'in doğrudan eylemci tipolojisi ve Nazima Kadir'in işgal evi betimlemelerinden yararlanıyor.

Koray Kırmızısakal, Terry Eagleton'ın "kendi zamanının en büyük kültür eleştirmeni" olarak adlandırdığı ve 22 Eylül 2024'te yitirdiğimiz Marksist düşünür Fredric Jameson'dan hareketle, postmodernizmin günümüzde triptiği oluşturan her üç alanda da halen geçerli olduğunu *The Persistence of Jameson's Postmodernism Analysis* başlıklı çalışmasında dile getiriyor.

E. Murat Çelik, *Sanatı Doğru Okumak: Estetik Bir İletişim Modeli'nde sanat ve gerçeklik arasındaki ilişkiyi Platon'un ve Aristoteles'in sanat yaklaşımlarındaki farklılığa işaret ederek ve edebiyatın özgün iletişimsel modeli üzerinde durarak yazınsal metinle "doğru" iletişim kurmanın yolunun düşünme/düşünme özgürlüğünden geçtiğini bizlere hatırlatıyor.*

Deniz Kurtyılmaz, *The Captive Flâneur of the Beat Literature or the Gift: Struggling to Exist in the Age of Commodities: Cinephilosophy on Jim Jarmusch's Paterson* başlıklı çalışmasıyla Jim Jarmusch'un en şiirsel filmlerinden biri olarak nitelendirilebilecek *Paterson* (2016) filmini Baudelaire'in flâneur kavramı, Amerikan Beat edebiyatının temel karakteristikleri ve bir hediye olarak sanat ile meta mübadelesi arasındaki zıtlık üzerinde durarak inceliyor.

Devrim Avşar, Hans-Georg Gadamer'in düşüncelerini sanatın meşruiyet sorunu çerçevesinde kuramsal ve kavramsal bir tartışmaya dönüştürdüğü *Hans-Georg Gadamer'de Sanatın Anlamı* başlıklı çalışmasıyla Triptik sayısına Gadamer'i de dâhil etmemize imkân veriyor.

Nesli Tuğba Yaban ve Zeliha Kayahan, *İletişim ve Sanat Ekseninde Levnî'nin Diyalektik İmgeleri* başlıklı çalışmalarıyla 18. yüzyıl Osmanlı resim sanatı tarihinin en başarılı sanatçılarından biri olarak kabul edilen, minyatür sanatçısı (nakkaş) Levnî'nin, tek yaprak minyatürleri arasından yapılan seçki ile bu minyatürleri yeniden yorumlayan sanatçı ve akademisyen Zeliha Kayahan'ın *Levnî'ye Saygı Serisi'nde* yer alan resimlerinden oluşan seçkiyi Walter Benjamin'in diyalektik imge kavramı çerçevesinde inceliyorlar.

Evrin Nacar, *Her Şey Her Yerde Aynı Anda Filminde Zaman-İmge Görünümleri: Çoklu Evrenler, Katmanlar, Çatlak ve Farklılıklar* başlıklı çalışmasıyla Daniel Scheinert ve Daniel Kwan'ın *Her Şey Her Yerde Aynı Anda* (2022) adlı filmini Gilles Deleuze'ün zaman-imge kavramıyla birlikte inceleyerek filmin evrenler arası yolculuklar ve parçalanmış imgeler aracılığıyla bellek ve zamanın izafi doğasını keşfeden, geçmişin şimdiki zamana taşındığı çok katmanlı bir anlatı sunduğuna işaret ediyor.

Levent Y. İnce, *Oyun Anılarının Topografyası* başlıklı çalışmasıyla dijital oyunlara bellek ve nostalji kavramları çerçevesinde bakarken Edmund Husserl'in zaman-bilinç fenomenolojisi, Svetlana Boym'un nostalji teorileri ve Martin Jay'in deneyim üzerine görüşlerinden yararlanarak bizleri "topografik nostalji" kavramıyla tanıştırıyor.

Emre Mutlu'nun *Yaratıcılığın Sınırları: Yapay Zekâ Yaratıcılığına Bir Bakış*'i ise yapay zekânın yaratıcı bir özne olarak kabul edilip edilemeyeceği sorusundan hareket etmekle birlikte yapay zekânın insan merkezli yaratıcı tanımların ötesinde bir yaratıcı sürecin parçası olarak ele alınmasının gerekliliğine vurgu yapıyor.

Kitap İncelemeleri bölümünde yer alan yazılara gelirsek;

Erdinç Kaygusuz, *"Oyunun Ontolojisi" Üzerine Soruşturmalar ve Bir Değerlendirme* başlıklı çalışmasıyla 16 Aralık 2018 tarihinde yitirdiğimiz değerli felsefeci Yücel Dursun'un *Oyunun Ontolojisi* adlı kitabını *Moment* için değerlendiriyor. *Oyunun Ontolojisi*'nin alandaki çalışmalara ilham verici katkılarını yeniden anımsama ve Yücel Hocamızın yazdığı kitabı inceleyerek, üç disiplini bir sayıda buluşturan Triptik'te kendisini anma fırsatını bizlere sunduğu için Erdinç Kaygusuz'a teşekkür ederiz.

Müzikolog Bilen Işıktaş'ın *1930'lar Türkiye'sinde Müziğin Ekonomi-Politiği – Erken Cumhuriyet'in Sesleri – A. Sırrı'nın Kaleminden "Kimlerdir, Ne Kazanırlar?"* kitabını *Moment* için inceleyen Birol Şevki Tavlı, *Eski Sesler, Eskimeyen Tartışmalar: Müzikte Meşruiyet Arayışının Tarihsel Kökleri*'nde Işıktaş'ın çalışmasının gazetecilik alanının müzik sosyolojisine ne gibi katkılar sağlayabileceğini göstermesi bakımından önemli olduğuna dikkati çekiyor.

Gökçe Zeybek Kabakçı, Levent Y. İnce ve Burcu Şimşek, *Celebrating the Art of Storytelling and Digital Stories: The Impressions From The 1st International Digital Storytelling Festival* başlıklı değerli yazılarıyla *1. Uluslararası Dijital Hikaye Anlatımı Festivali* ile ilgili izlenimlerini *Moment* için paylaşıyorlar. İlk festivalin izlenimlerinin, Triptik'te yayınlanmasından mutluluk duyuyor, *Uluslararası Dijital Hikaye Anlatımı Festivali*'nin alana katkı sağlayıcı nitelikte öncü ve uzun soluklu bir festival olmasını diliyoruz.

Moment'in Triptik sayısının hazırlanma aşamasında her daim yanımızda olan ve bitmek bilmeyen sorularımızı en hızlı şekilde yanıtlayan dergi yayın editörümüz Erkin Gökçer Erdem'e, editör yardımcılarımız

Gülây Acar Göktepe'ye, Gökçe Baydar Çavdar'a ve Emre Canpolat'a, yayın sekreterlerimiz Şule Karataş Özaydın'a ve Toygar Ercan'a çok teşekkür ederiz.

Türkçe dil edisyonunda bu sayıya katkıda bulunan Eren Yılmaz'a ve Evin Sevgi Baran'a; İngilizce dil edisyonuna emek veren Beren Kandemir'e, İrem Doğanışık'a ve Ezgi Bugey'e de çok teşekkür ederiz.

Bir unutulmaz teşekkür de bu sayının hakemlerine... Akademinin özverili, birikimli, bilgili, saygılı ve yardımsever yönlerini bizlere gösteren hakemlerimizin titiz ve dikkatli değerlendirmeleri olmasa editöryal kararlar bu şekilde alınamazdı. İsimlerini buradan paylaşmasak da kendilerine en içten teşekkürlerimizi sunuyor, yolumuzu aydınlatmaya devam etmelerini diliyoruz.

Bunca "soru" etrafında dolaştıktan sonra Triptik, işte şimdi karşınızda... Keyifli okumalar ve mutlu yıllar...

Burcu Canar & Evren Sertalp

2024, 11(2): 1-8

From the Theme Editors...

On Triptych: Philosophy-Art-Communication

Believe it or not, the most surprising thing about the question is that it is not asking for an answer at all times. The question is good whether it has an answer or not... Remaining unanswered does not simply eliminate the question. Do not assume that a question like what the question was shows even the question can be forgotten when appropriate. Oblivion lasts only a moment, and as long as the question is remembered, nothing is wasted in terms of that question. Almost every sentence becomes a question. The next thing you know the expression, "you can ask anything" literally means "you can think everything". While the question is like this, does anyone have any other questions?

Triptych: Philosophy-Art-Communication is thoroughly a question for *Moment*. How this question is answered in academia is the issue itself. As we express a series of questions in our call for papers, considering togetherness and/or disjunctions of Philosophy-Art-Communication, we wish to discover how to consider these three fields together with you. Whether the concept "interdisciplinary" is easier to say but difficult to express or not? Even considering one field is difficult enough, is it possible or not, to consider the three fields altogether? This issue answers these questions in various ways. It appears to be a series of triptychs instead of one. We had to make tough decisions since everybody's triptychs were different. As theme editors, we tried to select studies that do not neglect the triptych as much as possible and worked to combine the panels effectively. You can change each series with another and create your own triptychs. We present the triptychs in this issue as follows:

Firat Mollaer marks that there are two distinct themes explaining the emergence of visuality in modern thought: Perspective art and Machiavellian thought in his article *Visuality in Modern Thought: Machiavelli, Art and Politics*. His article attracts readers' attention in terms of arguing that Machiavellian thought proposes a politics beyond perspective.

Emre Sünter's extraordinary article, *The Lifeworld of Microalgae: The Invention of Problems and Artistic Discoveries* takes its readers for a walk-through of microalgae-based artworks and science-art laboratories,

and answers why art is at the centre of the triptych in this issue by examining various microalgae-art projects.

Sezer Fener's *Temporary Autonomous Art as an Uninterrupted Disruption Action* focuses on Temporary Autonomous Art (TAA), a UK-based underground festival of creativity, uses Hakim Bey's ontological anarchism, John Holloway's micropolitics of creating cracks, Mihail Bahtin's carnival, David Graeber's direct activist typology and Nazima Kadir's squatter depictions to examine aesthetic performance from an anarchist perspective.

Drawing on the Marxist thinker Fredric Jameson, whom Terry Eagleton called "the greatest cultural critic of his time" and who passed away on September 22, 2024, Koray Kırmızısakal argues that postmodernism is still valid in all three areas that compose the triptych today in his article, *The Persistence of Jameson's Postmodernism Analysis*.

In *Interpreting Art Correctly: A Model of Aesthetic Communication*, E. Murat Çelik points out the difference between the artistic approaches of Plato and Aristotle regarding the relationship between art and reality, and by focusing on the original communication model of literature, he reminds us that the way to establish "correct" communication with a literary text is through the freedom of imagination/thinking.

Deniz Kurtyılmaz, in his study titled *The Captive Flâneur of the Beat Literature or the Gift: Struggling to Exist in the Age of Commodities: Cinephilosophy on Jim Jarmusch's Paterson*, examines the film *Paterson* (2016), which can be described as one of Jim Jarmusch's most poetic films, by focusing on Baudelaire's concept of the flâneur, the central characteristics of American Beat literature, and the dichotomy between art as a gift and commodity exchange.

Devrim Avşar enables us to include Gadamer in the Triptych issue with his study *The Meaning of Art in Hans-Georg Gadamer* where he transforms Hans-Georg Gadamer's thoughts into a theoretical and conceptual discussion within the framework of the problem of the legitimacy of art.

With their work titled *Levni's Dialectical Images on the Axis of Communication and Art*, Nesli Tuğba Yaban and Zeliha Kayahan examine a selection of single-leaf miniatures by Levni, a miniature artist (nakkash) who is considered one of the most successful artists in the history of 18th-century Ottoman painting, and a selection of paintings by artist and academic Zeliha Kayahan, who reinterpreted these miniatures, within the framework of Walter Benjamin's concept of dialectical imagery.

In her study titled *Time-Image Visions in the Film Everything Everywhere All At Once: Multiple Universes, Layers, Cracks and Differences*, Evrim Nacar examines Daniel Scheinert and Daniel Kwan's film *Everything*

Everywhere All At Once (2022) together with Gilles Deleuze's concept of time-image, pointing out that the film presents a multi-layered narrative in which the past is brought into the present, exploring the relative nature of memory and time through inter-universe journeys and fragmented images.

Levent Y. İnce's article titled *Topography of Gaming Memories* examines digital games within the framework of the concepts of memory and nostalgia while introducing us to the concept "topographic nostalgia" through Edmund Husserl's phenomenology of time-consciousness, Svetlana Boym's theories of nostalgia, and Martin Jay's views on experience.

Emre Mutlu's article *The Limits of Creativity: An Overview of Artificial Intelligence Creativity* begins with the question of whether artificial intelligence can be considered a creative subject and emphasizes the necessity of considering artificial intelligence as part of a creative process beyond human-centred creative definitions.

If we look through the reviews in the Book Review section;

In *Investigations of "Oyunun Ontolojisi"*, Erdinç Kaygusuz evaluates the book *Oyunun Ontolojisi* by the esteemed philosopher Yücel Dursun, whom we lost on December 16, 2018, for *Moment*. We would like to thank Erdinç Kaygusuz for the opportunity to reflect on the inspiring contributions of Yücel Dursun's studies in the field and to commemorate him in *Triptych*, which brings together three disciplines, by reviewing his book.

Biröl Şevki Tavlı reviewed musicologist Bilen Işıқтаş's book, *1930'lar Türkiye'sinde Müziğin Ekonomi-Politiği – Erken Cumhuriyet'in Sesleri – A. Sırrı'nın Kaleminden Kimlerdir, Ne Kazanırlar?* for *Moment*. In his review, *Old Sounds, Timeless Debates: Historical Roots of the Quest for Legitimacy in Music*, he draws attention to the importance of Işıқтаş's work in terms of showing how the field of journalism can contribute to the sociology of music.

Gökçe Zeybek Kabakçı, Levent Y. İnce, and Burcu Şimşek share their impressions of the 1st International Digital Storytelling Festival in their essays *Celebrating the Art of Storytelling and Digital Stories: Impressions from the 1st International Digital Storytelling Festival* for *Moment*. We are happy to include the impressions of the first festival in *Triptych*, and we hope that the International Digital Storytelling Festival will be a pioneering and long-lasting event that contributes to the field.

We would like to thank our publication editor Erkin Gökçer Erdem, our associate editors Gülay Acar Göktepe, Gökçe Baydar Çavdar and Emre Canpolat, and editorial assistants Şule Karataş Özaydın and Toygar Ercan,

who were always with us during the preparation of Moment's Triptych issue and answered our endless questions as quickly as possible.

We would also like to thank Eren Yılmaz and Evin Sevgi Baran for their contributions to the Turkish language edition of this issue, and Beren Kandemir, İrem Doğanışık, and Ezgi Bugey for their contributions to the English language edition.

Another unforgettable thank you goes to the referees of this issue... Without the meticulous evaluations of our referees who showed us the devoted, experienced, knowledgeable, respectful, and helpful aspects of the academy, editorial decisions could not have been made in this way. Although we cannot share their names here, we would like to thank them most sincerely and hope that they will continue to enlighten our path.

After wandering around all these "questions", Triptych is here now... We hope that you enjoy reading it, and we wish you all a happy new year...

Burcu Canar & Evren Sertalp